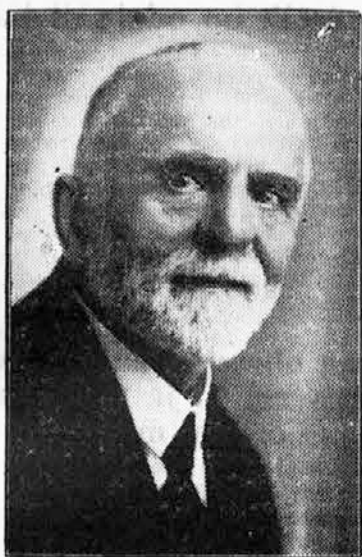

Vladni svetnik Emilijan Lilek

ki ga je Celjski šahovski klub imenoval na nadni seji za svojega častnega člana. Emilijan Lilek, priznan znanstvenik-zgodovinar, je ustanovitelj kluba. Častno diplomu, kateremu mu jo bo klub izročil, je umetniško delo prof. Josipa Grašerja.

Novo mesto

Surov napad. Dninar Sitar Jože se je vračal v Goriško vas ter se je spotoma ustavil pri znanjih na kratek pomenek. Tam se je mudil tudi znan predrež, ki je tudi to pot pokazal svoj značaj. Ko je pristopila v njegovo bližino neka ženska, je začel siliti vanjo, na kar ga je Sitar opozoril, da je tako vedenje nedostojno. Oni se je pričel pričkati, nato pa je kmalu odšel. Za njim je zapustil znanca tudi Sitar. Mačevalni predrež pa ga je čakal v zasedi ter se ga dejansko lotil s koso. Obrezal ga je kar mečlovesko. Ni dela njegovega telesa, ki bi ne bil razrezan s koso: po nogah, po glavi, po rokah in po hrbtu je mož ves v ranah. Našli so ga mimoidoči vsega v krvi ter so ga nujno odpeljali v bolnico. Nasilnež je izginil.

Iz šole resnica. Gimnazijec Prešeren Mihael iz Smolenje vasi se je iz šole grede v šali metal s svojimi sošolci, pri tem pa tako nesrečno padel, da si je zlomil levo roko.

Desno ključnico si je zlomil upokojeni železničar Ivan Kante iz Hrastja pri Mirni peči. Obiral je sadije, pa se je zlomila veja in zgrmel je z drevesa ter se poškodoval.

Nesreča na paši. Solarček Karel Bukovec iz Spodnjih Sušic je gnil kravo na pašo. Da bi mu ne ušla, si je ovil vrv okrog roke. Res je začela krava spet skakati, podrla je dečka, ki si je pri tem spahnil roko v rami. Moral je v bolnico.

Drva je sekal, Babič Ivan, drvar pri »Jugoslovu«, v Črnomlju, pa mu je spodletela sekira in zletela v koleno. Tudi on je v bolnici.

Otrokom v svarilo naj bo nesreča, ki se je dogodila v petek popoldne na cesti proti kolidvoru. Nekaj voznik je peljal poln voz peska. Bil je spredaj pri konjih in ni opazil, da se obelajo iz šole gredoči otroci zadel na voz. Ko jih je zagledal, jih je napodil in posvaril, naj pazijo na nevarnost. Mala Marica Erštetova iz Potočarske vasi pa se je le hotela peljati in se je obesila na kol, ki je molel zadaj izpod peskove truge. Nenadno pa je silno zavpila. Priskočil je voznik in našel deklico z nogo med kolesnicami. Voz je med tem postal in s težavo so izvlekli punčko nogo iz kolesnih prečk. Mimoprišli kolesar jo je naložil na kolo ter urno odpeljal v žensko bolnico. Malo je manjkalo, pa bi bila neprevidna učenka od nogo, pokoro za nepremišljeno dejanje bo pa delala nekaj časa v postelji.

Vino bo krivo. Pekovski pomočnik Stanko Šintler je šel pretečeno nedeljo iz Doberniške vasi v Škocjan. Med potjo je srečal tri neznane fantje, od katerih ga je eden nahučil in zamahnil proti njemu z boksaljem. Šintler je udarec prestregel z desno roko, boksal pa mu je zvil palec, da je moral iskati zdravniške pomoči.

Zrebnost lista »Jadranske Stražice« je izstavljena v izloženem oknu trgovine Jos. Košir na trgu kraljeviča Petra. V vednost vsem imejiteljem srečk.

Občni zbor Francoskega krožka se bo vršil v ponedeljek 12. t. m. ob 17.30 v poslopiju drž. realne gimnazije. Vsi člani so vljudno vabljeni. Javno kopalnice smo slednjič tudi dobili. Pričelo je poslovati v Prosvetnem domu. Za hladno letno dobo, ki je pred nami, vsekakor velika pridobitev našega mesta.

Hrastnik

25-letnica šolskega poslopija. Te dni je mi-miljo četrdesetletje, odkar je bilo dogotovljeno poslopije, v katerem se nahaja danes deška šola. Računalo se je, da bo odtodaj za dolgo dobo dovolj prostora za naraščaj naše doline, toda usoda je hotela drugače: radi plazovnega terena je bilo treba podreti staro poslopije, v katerem je bilo nameščenih tudi več razredov in nekaj stanovanj. Dasi je odpomogla nekaj bivša nemška šola, ki jo je dobil kraj. Šolski odbor po prevratu, je danes dosti premalo prostora. Ko se je dogradila šola, ki obhaja 25-letnico, je deloval tam kot nadučitelj med prebivalstvom in med kolegi izredno priljubljeni nadučitelj g. Ivan Sorčan, ki živi danes kot upokojenec v Hrastniku. Od ostalega učiteljsstva takratne dobe sta na šoli edino še sedanjí upravitelj Lebar in učitelj Miloš Roš.

Vodovodna dela naglo napredujejo. Menda že v tednu dni bodo položene cevi do steklarne, nakar je izvršiti še malo progno od železnice pri Rošu do tamošnjega rezervarja. S tem delom še čakajo, ker zahteva uprava hrastniškega rudnika neke posebne varnostne naprave, ki so pa po mnenju podjetja nepotrebne. Upa se, da bo dosežen v zadevi, ki bi podražila napeljavo v škodo občine za kakih 50.000 Din, dosežen sporazum.

Naši gasilci prirede v nedeljo pop. pri Dolinski občajno vinski trgatvi.

Tako je bilo nekoč . . .

Krtača in perilnik sta odveč. Oboje nadomešča našim vrlim gospodinjam novejša uporaba Persila, ki je zelo enostavna:

To je edini pravi način pranja. Tako postane perilo lepše in čistejše.

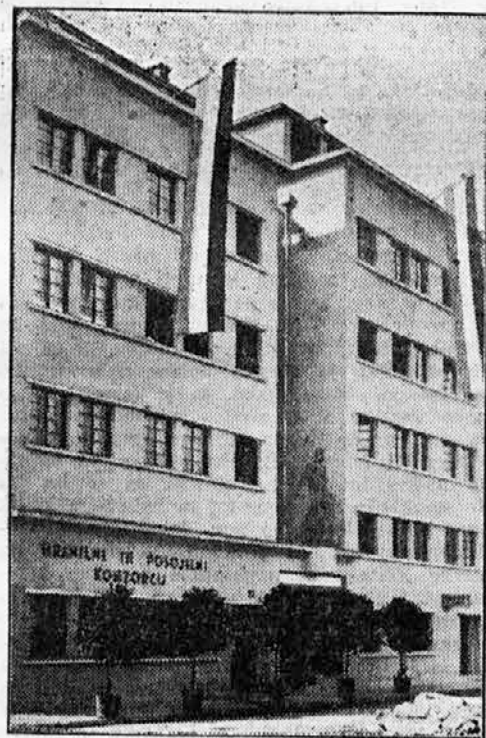
Persil varuje perilo!

V delu je uspeh, rešitev in moč!

Slovesna otvoritev Doma Hranilnega in posojilnega konzorcija, kreditne zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani

Ljubljana, 10. oktobra.

Dopoldne je bil v Gajevi ulici slovesno odprt Dom Hranilnega in posojilnega konzorcija v Ljubljani. Slovesnosti so se udeležili med drugimi banov zastopnik načelnik dr. Leo Stare z banskim svetnikom Mencingerjem, župan dr. Dinko Puc z nekaterimi občinskimi svetniki, mestni fizik dr. Rus, ravnatelj Jančigaj, svetnik inž. Mačkovšek, inž. Bartel, pomočnik finančnega direktorja Martin Spindler, inšpektor Deržič, Jeras, dr. Dobida, številni člani konzorcija in zadruga ter zastopniki ljubljanskih dnevnikov. Navzoči so bili tudi arhitekti Fatur, Kos in Platner, ki so naredili načrte za stavbo.

Slovesnost je otvoril s pozdravom vseh navzočih predsednik nadzorstvenega sveta Uršič, ki je opravičil odsotnega dr. Rožiča. Prečital je brzojavke dr. Rogine, Zveze nabavljajnih zadrug ter Stanovanjske zadruga državnih nameščenec, ki so želeli Domu napredek, graditeljem pa čestitali. Kralju je bila odposlana udanostna brzojavka. Nato je ravnatelj konzorcija g. Rostan očrtal zgodovino in postanek Doma ter zadruga s sledečimi besedami, ki kažejo vso poštenost in pogum zadruga pri gradnji svojega doma in vso sposobnost arhitektov, ki so ga gradili:

Spoštovana gospoda!

Kako smo prišli do tega našega »Doma«?

Ko smo na običnem zboru 26. aprila 1924 slavili tudi zlati jubilej našega konzorcija, ki ga s ponosom smemo imenovati matico ne samo vsega gospodarsko kulturnega, temveč tudi organizatoričnega gibanja slovenskih državnih nameščenec sploh, so povabljeni predstavniki javnih oblasti ter so odlični gospodarstveniki brezpogojno priznavali veliko pomembnost in koristnost konzorcijalnega dela v preteklosti, so pa tudi naglašali nujnost, dvigniti konzorcij iz njegovega dotodanjega ozkega formata na širši temelj, na katerem bi mu bilo uspešnejše delo v korist državnih nameščenec omogočeno. V tej zvezi se je polagoma samoposebi oglašala misel, da se v Ljubljani postavi mogočen osrednji zadrugi dom državnih nameščenec. Saj so se morale naše organizacije in gospodarske ustanove desetletja stiskati po tujih, neprijaznih in neprikladnih prostorih, kar je oviralo naša prizadevanja in nam ni moglo prinesiti željenih uspehov. Velika in lepa misel postaviti si svoj lastni »dom«, je torej vzkli iz naših realnih potreb.

Kot prvi datum nastanka te ideje sega nazaj v leto 1925. Dne 15. XI. istega leta se je vršil Glavni zbor delegatov bivše »Osrednje zveze državnih nameščenec v Sloveniji« v Ljubljani. Na tem zboru, na katerem se je razpravljalo tudi v važnih smernicah in ukrepih gospodarskega značaja, sta zastopala Hranilni in posojilni konzorcij tovariša Podgornik in Rostan. Prvi je pozval na podporo »OZ« in nje najožji spoj s Hranilnim in posojilnim konzorcijem, druga pa je podal izčrpen referat o zgradbi »Doma državnih nameščenec v Ljubljani«. Izvajanja obeh zastopnikov konzorcija so našla pri vseh delegatih »OZ« popolno razumevanje.

Prva anketa za zgradbo skupnega doma državnih nameščenec se je pod predsedstvom »OZ« vršila 21. VI. 1927 in se je zgradba »Doma« načelno odobrila. Na drugi anketi 21. VII. 1927 pa se je Hranilnemu in posojilnemu konzorciju dalo pooblastilo za nakup primerne parcele v sredini mesta. Upravni odbor konzorcija je v svoji seji 26. VII. 1927 sklenil kupiti od mestne občine ljubljanske, ki jo je takrat zastopal vladni komisar vladni svetnik Mencinger, stavbno parcelo št. 136-15 k. o. Kapucinsko predmestje v Gajevi ulici v izmeri 570 m², nakar je to parcelo s kupno pogodbo z dne 22. X. 1927 mestna občina ljubljanska odstopila Hranilnemu in posojilnemu konzorciju, za dogovorjeno kupnino Din 11.360.— v njegovo nemejeno, izključno in nepreklicno last in posest.

Financiranje zgradbe je bilo prvotno zamišljeno tako, da bi stala »OZ« s svojimi njej priključenimi stanovskimi organizacijami na čelo akcije za pobiranje prispevkov za gradbeni fond »Doma«. Ta akcija pa je pozneje propadla in tako je bilo slednjič prepuščeno konzorciju, da sam iz svojih sredstev zazida navedeno parcelo. Celotni stroški zgradbe so predvidevali glavnicu Din 3.000.000. Ker konzorcij tako velikih rezerv ni imel, pa tudi znatnejšega zneska konzorcijalnemu prometu v ta namen ni smel odtegniti, ne da bi bila ogrožena likvidnost zadruga, je bil primoran upravni odbor konzorcija poiskati si denar drugod. In ponovno se je mestna občina ljubljanska po za-slugi njenega župana dr. Dinka Puce izkazala naši zadrugi velikodušno s tem, da je občinska uprava ljubljanske občine v svoji seji 13. VI. 1930 sklenila, da mestna občina ljubljanska pristane na garancijo za najetje posojila za zgradbo poslovnega in stanovanjskega poslopija konzorcija do najvišjega zneska Din 3.000.000.

Upravni odbor konzorcija se je nato obrnil za posojilo na Pošto hranilnico v Beogradu, ki je konzorciju odobrila kredit od Din 3.000.000 na tekočem računu »konto separato« Mestne hranilnice ljubljanske proti položitvi akcepta z avalnim jamstvom imenovane hranilnice, ki je prvošnji konzorcija ugodila.

Ko je še Mestna občina ljubljanska na podlagi stavbnega oglada dne 13. VIII. 1930 podelila konzorciju stavbno dovoljenje, se je dne 1. septembra 1930 zasadila prva lopata v naš svet, iz katerega je v 11 mesecih zrastle stavba, čije pomemben praznik praznujemo danes.

Kar se tiče stavbe same, je kar najracionalnejše sezidana v železobetonskem sistemu po načrtu inženjerjev Faturja Platnerja in Kosa in je bila prva v Ljubljani na ta način zgrajena. Uporabljala so se najmodernejša gradiva in tehnične pridobitve, tako da je glede na vrednost parcele mogoče nuditi uradništvu cenena stanovanja. Stavbna dela je izvršilo stavbno podjetje inž. Franjo Tavčar, dočim so ostala dela izvršili priznani ljubljanski obrtniki. Kip »Sejalca« je delo akad. kiparja Franceta Kralja. Stavba vsebuje poleg poslovnih prostorov konzorcija in dveh trgovskih lokalov 14 družinskih in 10 samskih stanovanj opremljenih z najmodernejšo opremo. Povdariti je treba, da so vsi prostori v stavbi direktno razsvetljeni ter imajo, kar je danes za človeka najvažnejše, dovolj luči in zraka.

Naš »Dom« bo Ljubljani v kras in ponos. V socialnem pogledu pa bo tudi kolikor toliko pomagal danes še vedno težko občutnemu stanovanjskemu pomanjkanju. Zato bodi »Dom« državnim nameščenec trajen zgled zavednosti

onih stanovanjskih tovarišev, ki se v težkih prilikah niso ustrašili dela in žrtve ter podrejali zasebne koristi splošnemu blagru in tako pokazali, kako pravilno razumevajo pomen »Doma«, ki naj bo žarišče in središče naše združne idealogije. V delu je uspeh! V delu je rešitev! V delu je moč!

Župan dr. Puc je nato poudaril, da je slavnost sicer skromna, toda izredno važna, če pomislimo, da je Dom plod vztrajnosti državnih nameščenec, ki so danes nekaka uboga para. Njih samopomoči in organizaciji se je zahvaliti, da imajo danes svoj dom. Občina je izvršila samo svojo dolžnost, ko je nameščenec pri tem pomagala.

V imenu Zveze nabavljajnih zadrug je govoril še inšpektor Deržič, ki je poudaril, naj bi bila zadruga vsem drugim vzgled in je obljubil pomoč Zvezi.

Gostje so si nato ogledali Dom, nakar so bili pogosteni v Gajevem hramu, katerega spretno vodi gostilničar Rebec, in ki je že dobro znan vsem ljubiteljem dobre pristne kapljice. S pomočjo plačilnega iz »Vladnuka« Vinkota Jančarja je vse odlično pogostil. Napitnice so izrekli dr. Stare, Jože Beguš, nadsvetnik Spindler, obč. svetnika Orehek in Pirc, ki je iznesel zanimive podrobnosti o postanku Doma in o borbi za parcelo, kjer Dom zdaj stoji, Čerček in Martič, ki je napil arhitektom, navzočemu Platnerju, in Kosu ter Faturju.

Podrobnosti o konferenci Rotay klubov v Sarajevu

O prvi splošni konferenci rotay-klubov Jugoslavije in o ustanovitvi jugoslovanskega distrikta, ki bo na svečan način opravljena v Sarajevu, so bile določene te-le podrobnosti: Rotay-klube so pričeli ustanavljati v Jugoslaviji v teku l. 1929. Marca meseca navedenega leta je bil ustanovljen prvi rotay-klub. Sedaj jih je v naši državi 13.

17. in 18. oktobra se sestanejo v Sarajevu na prvo splošno konferenco. Pri tej priliki bo 5 novih klubov sprejetih v članstvo, vsi rotay-klubi Jugoslavije pa bodo osnovali svojo nadrejeno edinicu, imenovano charter.

Sprejem v članstvo rotay-klubov je posebna svečanost. Svečanosti v Sarajevu bo prisostvoval odposlanec rotarijske internacionale iz Chicaga. S to svečanostjo bo združena prva splošna konferenca naših domačih rotarijcev in odposlanec podobnih ustanov iz sosednjih držav.

Prvi dan 17. oktobra bo sestanek v dvorani sarajevske občine, ogled mesta, svečano kosilo, zvečer pa rout v prostorih sarajevske občine.

Drugi dan 18. oktobra bodo na ožji konferenci prečitani ti-le referati: rotarijec Stevan G. Koen bo predaval o razširjanju rotarijske misli v Jugoslaviji, rotarijec dr. Milan Zoričič bo govoril o klasifikaciji jugoslovanskih rotarijcev, rotarijec Edo Markovič o ustanovitvi jugoslovanskega rotarijskega distrikta.

Po ožji konferenci bo širša seja. Sklepala bo o resolucijah, predloženih na ožji konferenci. Važen bo zlasti referat rotarijca Eda Markoviča. S predlogom o ustanovitvi jugoslovanskega rotarijskega distrikta bo rotarijski pokret v naši državi postal upravno povsem samostojna enota, kar bo za nadaljni napredek in za razširjanje te misli v naši državi velikega pomena.

Sarajevska občina bo priredila gostom v čast rout. Njeni sprejemni prostori bodo preurejeni v orientalskem slogu in okrašeni z izdelki domačih tvornic preprog, narodnih vezenin in narodnih umetnin. To bo obenem lepa razstava teh izdelkov. Razstavljene bodo dragocene bosanske, pirotke in perzijske preproge »magale« in »nargile«, bosanske »secije« in »minder« itd.

Agitirajte za »Jugoslovana«!

